

Εν Γενεύη, τις 22 Αυγούστου 2022

Προς το Δήμαρχο του Αγίου Νικολάου, Αντώνη Ζερβό.

Κύριε Δήμαρχε, χαίρετε,

Διάβασα με πολύ ενδιαφέρον και κάποιο τρόπο το άρθρο: “Λασίθι – Α. Ζερβός: Η Σπιναλόγκα δεν θα μπει στη λογική του κέρδους και της εκμετάλλευσης”.

Ξέρω αρκετά καλά τη νόσο του Χάνσεν (μάλιστα, το Σεπτέμβρη 2021, με κάλεσε η Καθηγήτρια Μαριάννα Καραμάνου να μιλήσω στο Συνέδριο για τα 200 χρόνια της σύγχρονης ελληνικής Ιατρικής. Είχα την τιμή να μιλήσω για τη νόσο του Χάνσεν στην Ελλάδα το 19ο και τον 20 αιώνα). Γι’ αυτό το λόγο υποστηρίζω με ζέση τη θέση σας που συνιστάται στη διατήρηση της μνήμης και του σεβασμού στο νησί της Σπιναλόγκας και στην καταπολέμηση της εκμετάλλευσης και του κέρδους στον τόπο αυτό.

Έφτιαξα τα δοντια των χανσενικών για 26 χρόνια (από το 1972 έως το 1998) στο Νοσοκομείο Λοιμωδών Νόσων “Αγία Βαρβάρα” στο Αιγάλεω. Κατά τη διάρκεια αυτών των μακρών ετών, είχα την ευκαιρία να γνωρίσω αυτή την άτυχη κοινότητα που έχει ζήσει με αξιοπρέπεια στη σκία της ζωής με εξαιρετικό θάρρος. Μπορώ να γίνω μάρτυρας της ζωής τους σε αυτό τον τερατώδες βράχο, το σύγχρονο Μινώταυρο, όπως έλεγαν.

Αυτό που προέκυψε από τις πολλές συζητήσεις μου με τους ασθενείς που ζούσαν στη Σπιναλόγκα, ήταν ο φόβος να δουν αυτό τον τόπο ταλαιπωρίας να παραδίδεται στην εκμετάλλευση και το κέρδος.

Στη βιογραφία του, ο Επαμεινώνδας Ρεμουντάκης είπε:

“Το 1957, έκλεισε η Σπιναλόγκα. Αυτό ήταν και το τέλος του τραγικού παιχνιδιού που παίχθηκε επί 53 χρόνια πάνω στο νησί. Πιστεύω ακράδαντα πως κάποια μέρα, όταν ο ανθρωπισμός θα επικρατήσει πάνω στη γη, η δικαιοσύνη θα αποδοθεί επανορθώνοντας τις θανάσιμες παραλείψεις και πράξεις των ανθρώπων, ηθελημένες ή αθέλητες. Και τότε, όπως οι αληθινοί και τίμιοι άνθρωποι πηγαίνουν στο Νταχάου - Άουσβιτς κ.λ.π., και γονατίζουν και με τα δάκρυά τους προσπαθούν να ξεπλύνουν τη ντροπή για ό,τι έγινε, το ίδιο θα γίνει και στο μικρό νησάκι της Σπιναλόγκας, που το καθαγίασαν αφανείς μάρτυρες και ήρωες - οι δυστυχισμένοι χανσενικοί”.

Είχα ήδη εκφράσει άποψη για την έκθεση του Τσόκλη σε αυτό τον τόπο (βλ, το βιβλίο μου “Ελλάδα, η δική μου Ιθάκη”, σελίδα 170). Η Σπιναλόγκα είναι ο καθρέφτης της χρεοκοπίας του πολιτισμού μας και του λεγόμενου φιλανθρωπικού χριστιανικού κόσμου. Ποιος επαναστάτησε όταν η βουλή της Κρητικής Πολιτείας, το 1903, αποφάσισε να εγκαταστήσει λεπρούς σε αυτό το λιτό βράχο χωρίς νερό. Είναι ντροπή για τον ιατρικό κόσμο να σιωπά. Αυτό το νησί είναι η εικόνα της απόρριψης ενός διαφορετικού κόσμου. Πρέπει πραγματικά να εκμεταλλευτούμε αυτή τη συμπεριφορά;

Γι’ αυτό κάθε καλλιτεχνική ή άλλη εκμετάλλευση σ’ αυτό τον τόπο μου φαίνεται ακατάλληλη και αδιανόητη. Συχνά, οι εξόριστοι της Σπιναλόγκας έχουν εκφράσει την επιθυμία τους να δουν αυτή την τοποθεσία να γίνεται ένας χώρος μνήμης, σεβασμού, περισυλλογής, σιωπής. Μακάρι να φιλοξενήσει σεμινάρια ή συνέδρια για την ιατρική έρευνα.

Ξέρω, κύριε Δήμαρχε, ότι ο μακαρίτης αείμνηστος Ελβετογάλλος ερευνητής και συγγραφέας Maurice Born θα επιβεβαίωνε τη γνώμη σας και θα σας υποστήριζε με την ίδια πίστη.

Με βαθύτατη εκτίμηση, με αγάπη.

Julien Grivel, επίτιμος δημότης του Αγίου Νικολάου.